

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ведення бізнесу в умовах сталого розвитку»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля 281 Публічне управління та адміністрування 292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» «Публічне управління та адміністрування» «Міжнародні економічні відносини»
Тривалість викладання	8-й семестр (15-та чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6489>

Кафедра, що викладає прикладної економіки, підприємництва та публічного управління (ПЕППУ)

Викладачі:

Тимошенко Любов Вікторівна (лекції, практичні заняття)

доцент, канд. екон. наук, доцент

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/timoshenko/timoshenko.php>

E-mail:

Tymoshenko.L.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

Активізацію виконання завдань задля сталого розвитку в Україні можна забезпечити шляхом залучення бізнес-сектора. Підґрунтям ведення бізнесу виступають принципи раціонального використання обмежених природних ресурсів в інтересах теперішнього і майбутніх поколінь, ресурсної ощадливості та інноваційності, забезпечення високої якості життя населення. Актуалізація розвитку новітніх зелених технологій, екологізації виробничих процесів, інтеграції завдань сталого розвитку в бізнес-стратегії компаній, формування сучасної інфраструктури, провадження моделей відповідального споживання і виробництва, зменшення деградації екосистем визначає необхідність набуття компетентностей прийняття відповідних рішень з урахуванням змісту та особливостей професійної діяльності.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – оволодіння теоретичними знаннями з ведення бізнесу в умовах сталого розвитку, формування сучасного мислення та набуття практичних умінь і навичок по застосуванню набутих компетентностей у професійній діяльності.

Завдання курсу:

- систематизувати та розвинути знання з ведення бізнесу в умовах сталого розвитку;
- набути компетентностей прийняття рішень в професійній сфері з урахуванням положень сталого розвитку в діяльності бізнес-структур.

3. Результати навчання (дисциплінарні)

- демонструвати знання щодо концепції сталого розвитку та пояснювати її як модель розвитку суспільства та підґрунтя ведення бізнесу;
- знати понятійний базис формування системи цілей сталого розвитку та обґрунтовувати роль бізнесу у вирішенні завдань сталого розвитку;
- знати особливості трансформаційних змін системи ресурсокористування та виявляти пріоритетні напрями зеленого бізнесу задля сталого розвитку;
- знати механізми реалізації положень сталого розвитку в діяльності бізнес-структур та виявляти навички інтеграції завдань сталого розвитку в бізнес-стратегії компаній;
- знати основні засади та виявляти навички щодо налагодження партнерських відносин бізнесу та публічної влади задля сталого розвитку;
- знати особливості формування та обґрунтовувати доцільність провадження моделей відповідального споживання і виробництва бізнес-структур.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
ЛЕКЦІЇ	40
1. Концепція сталого розвитку як парадигма розвитку суспільства та підґрунтя ведення бізнесу. Передумови формування теорії сталого розвитку. Наукові дослідження як підґрунтя концепції сталого розвитку. Конференції та саміти ООН зі сталого розвитку.	
2. Система цілей сталого розвитку: завдання на глобальному та національному рівнях, роль бізнесу. Цілі та завдання сталого розвитку в глобальному вимірі. Цілі сталого розвитку: національний рівень. Цілі сталого розвитку як основа розбудови механізмів участі бізнесу в забезпеченні сталого розвитку	
3. Трансформація системи ресурсокористування та формування сталого розвитку. Концептуальні засади ресурсокористування в умовах сталого розвитку. Основні тенденції трансформації системи природокористування. Зелене зростання та сталий розвиток. Пріоритетні напрями формування зелених секторів економіки.	
<i>Контрольна робота (теми 1-3)</i>	20
4. Механізми реалізації положень сталого розвитку в діяльності бізнес-структур.	

Потенціал і можливості бізнесу в реалізації завдань сталого розвитку. Форми та механізми участі бізнесу в досягненні цілей сталого розвитку. Стратегії сталого інноваційного розвитку бізнесу.	
5. Партнерство задля сталого розвитку. Світові тренди державно-приватного партнерства з реалізації цілей сталого розвитку. Партнерство публічної влади та бізнесу в контексті сталого розвитку. Формування спільноти бізнесів відповідно до ESG-принципів.	
6. Моделі відповідального споживання і виробництва бізнес-структур. Відповідальні моделі виробництва в ресурсних галузях. Циркулярні бізнес-моделі. Системи енергетичного менеджменту та енергоефективність. Забезпечення розвитку експортно-орієнтованого бізнесу в умовах екологічної сталості та соціальної відповідальності	
<i>Контрольна робота (теми 4-6)</i>	20
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
1. Сталий розвиток як підґрунтя ведення бізнесу.	
<i>Практичне завдання 1</i>	5
2. Залучення бізнесу до участі в досягненні цілей сталого розвитку	
<i>Практичне завдання 2</i>	5
3. Зелений бізнес як чинник сталого розвитку та повоєнної відбудови економіки України	
<i>Групове/індивідуальне завдання 1</i>	20
4. Інтеграція завдань сталого розвитку в корпоративну поведінку та бізнес-стратегії компаній	
<i>Групове/індивідуальне завдання 2</i>	20
5. Основні засади забезпечення взаємодії органів влади, бізнесу та громади у вирішенні завдань досягнення цілей сталого розвитку	
<i>Практичне завдання 3</i>	5
6. Сталі моделі та відповідальне виробництво	
<i>Практичне завдання 4</i>	5

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях студенти повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з контрольних робіт (лекційна частина) та індивідуальної роботи (практична частина) становитиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами складання двох контрольних завдань за темами (№1-3) та (№4-6). Загалом за дві контрольні роботи отримується максимум 40 балів (по 20 балів за кожну контрольну роботу), тобто 40% від оцінки за дисципліну. **Практична частина** оцінюється за результатами виконання практичних та групових/індивідуальних завдань. Загалом за чотири практичних завдань отримується максимум 20 балів (5 балів за кожне завдання), тобто 20% від оцінки за дисципліну. Загалом за два групових/індивідуальних завдання отримується максимум 40 балів (20 балів за кожне групове/індивідуальне завдання), тобто 40% від оцінки за дисципліну. На практичних заняттях відбувається обговорення поточних результатів. Завдання оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60,	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними,	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність

задовільно, посередньо	може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вмie розрізнати основні величини, вмie розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач отримав менше 60 балів за поточним контролем або прагне поліпшити позитивну оцінку) проводиться підсумкове оцінювання під час тижня контрольних заходів – комплексна контрольна робота. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач отримав менше 60 балів за поточним контролем або прагне поліпшити позитивну оцінку) відбувається в спосіб складання залікового тесту, який містить 25 запитань, кожне з яких оцінюється в 4 бали. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту [або в MS TEAMS](#).

7.3. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись в онлайн-формі за погодженням з керівником курсу.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Боковикова Ю.В. Питання реалізації цілей сталого розвитку в умовах сучасності. Державне будівництво. № 1 (33)/2023. С. 61–71. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/download/22951/20994/> DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-06>
2. Зайцева Л. О. Складові концепції сталого розвитку. Ефективна економіка. 2019. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7401>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.55>
3. «Зелений» бізнес для малих і середніх підприємств: посіб. К. 2017. 54 с. URL: <https://bc.biz.mk.ua/wp-content/uploads/2021/04/ZELENYJ-biznes-dlia-MSP.pdf>
4. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с. https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/04/posibnik_kononenko.pdf
5. Математичні моделі і методи прийняття рішень для сталого розвитку: навч. посіб. / О.В. Трифонова, Л.В. Тимошенко, С.А. Ус. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 240 с. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165392>
6. Кифяк, В. (2024). Стратегії інноваційного сталого розвитку бізнесу: модель реалізації. Економіка та суспільство, (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-57>
7. Косович Б. Державно-приватне партнерство як один з важливих інструментів забезпечення цілей сталого розвитку. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 4. С. 51-59. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.051>

Додаткові

1. Тимошенко Л.В., Ус С.А. Когнітивне моделювання в управлінні підприємницькою структурою як еколого-економічною системою. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2020. №4(72) С. 89-100 URL: <https://doi.org/10.33271/ebdut/72.089>

2. Тимошенко Л.В., Крилова О.В. Формування соціально-відповідального бізнес-середовища містоутворюючого підприємства в регіоні видобутку й переробки уранової сировини. Економічний вісник НГУ. 2015. №1 (49) С. 97–103. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2015/1/EV20151_097-103.pdf
3. Тимошенко Л.В., Ус О.М. Еколого-економічні аспекти оцінювання та прогнозування забруднення атмосферного повітря у промисловому місті. Економічний вісник НГУ. 2016. №1 С. 156–168. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/1/EV20161_156-168.pdf
4. Тимошенко Л.В., Дементьева Н.В. Еколого-економічне обґрунтування використання відновлювальних джерел енергії на муніципальних об'єктах. Економічний вісник НГУ. 2016. №3 С. 171–180. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/3/EV20163_171-180.pdf
5. Тимошенко Л.В., Ус С.А., Куліченко Д.В. Визначення пріоритетності фінансування природоохоронних проєктів. Економічний вісник НГУ. 2017. №1 С. 168–175. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_168-175.pdf
6. Tymoshenko L. V. Scientific and Practical Procedures of Ensuring the Effectiveness of Environmental Measures during Exploitation of Iron Ore Deposits. Sustainable Development of Industrial Regions // Advanced Engineering Forum. Vol. 22 – 2017 (194 p.) pp.160-165. URL: <https://www.scientific.net/AEF.22/3>
7. Tymoshenko L. The management modeling of ecological and economic system / Us S., Tymoshenko L. // Sustainable production and consumption in industry: challenges and opportunities. Collection of scientific articles. Ed.: Shvets V., Paliekhova L. Dnipro-Cottbus: Accent, 2022 (184 p.). P. 179-182.

Інформаційні ресурси

- 1 Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: www.uaundp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/Sustainable-Dev.Strategy-for-Ukraine-by-2030.htm
- 2 Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
- 3 Закон України «Про державно-приватне партнерство» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
- 4 Офіс сталих рішень URL: <https://ukraine-oss.com/about/>
- 5 IP офіс. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) . URL: <https://nipo.gov.ua/>
- 6 Українська Рада Бізнесу URL: <https://urb.org.ua/hto-mi/>
- 7 Європейська Бізнес Асоціація URL: <https://eba.com.ua/about-us/>
- 8 Агенція Сталого Розвитку АСТАР URL: <https://www.astar.agency/?fbclid=IwAR1Ut05wctQ8Tc3NKmWrlgqkezKfQ-vO63bmw6ZIMMQJ1STpr6zow82w6bA>
- 9 Цілі сталого розвитку. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/menu.htm
- 10 Національна платформа звітування за ЦПС (відкрита платформа ЦПС). URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/>
- 11 Платформа онлайн-освіти зі сталого розвитку. URL: <https://impactorium.org/uk/about/>